

Uitleenwoorden

Doelgroep	primair onderwijs
Vorbereidingstijd	5 min.
Lesduur	20 min.
Kerdoelen	15 (taalvariatie en taalverandering)
Taalperspectief (systemisch, individueel, sociaal cultureel, historisch)	systemisch (hoe werkt taal/hoe zit taal in elkaar), sociaal cultureel, historisch
Lestype (klassikaal, groepjes, individueel)	klassikaal
Materiaal/benodigdheden	digibord, PowerPoint
Thematiek	taalverwondering, taalwetenschap
Competenties	analyserend vermogen

Bronnen:

<https://neerlandistiek.nl/2015/12/uitleenwoordenbank-geeft-inzicht-in-ons-verleden/>

Achtergrond:

Het Nederlands leent veel woorden uit andere talen, maar het leent ook zelf woorden uit! Deze uitleenwoorden geven veel inzicht in de cultuurhistorische relaties tussen Nederland en andere landen, en vormen een interessante combinatie van taal, geschiedenis en cultuur.

In deze les ontdekken de leerlingen wat uitleenwoorden zijn, leren ze Nederlandse uitleenwoorden in andere talen te herkennen, en ontdekken ze hoe taal en geschiedenis met elkaar samenhangen.

Vorbereiding:

Neem de PowerPoint vast even door, zodat de les soepel verloopt. Test hierbij ook even de audio.

Introductie (klassikaal)

Leg uit:

Misschien weten jullie wel dat het Nederlands sommige woorden heeft geleend. Zo komt het woord *selfie* uit het Engels, en *restaurant* uit het Frans. Dit soort woorden noemen we **leenwoorden**: woorden die we hebben overgenomen uit een andere taal.

Maar het Nederlands leent niet alleen woorden, het leent zelf ook woorden uit aan andere talen! Dit noemen we **uitleenwoorden**! Deze uitleenwoorden laten de invloed van het Nederlands op andere talen zien. Talen hebben invloed op andere talen doordat ze door de jaren heen met elkaar in contact zijn gekomen. Door bijvoorbeeld handel, zeevaart en kolonisatie hebben Nederlandse woorden zich over de hele wereld verspreid! De woorden die zijn overgenomen veranderen vaak wel een beetje onder invloed van de taal die het woord leent. Dus soms is het best lastig om te zien of horen dat een woord uit het Nederlands is geleend.

Opdracht:

Gebruik nu de **PowerPoint**. Daarin staat steeds een zin met een Nederlands uitleenwoord erin. De leerlingen kunnen raden welke taal het is, en welk woord uit de zin van het Nederlands is afgeleid. Als je doorklikt, kun je de zin uit laten spreken om te horen hoe het klinkt (dit helpt de leerlingen misschien met raden). Nadat de leerlingen hebben geraden, kun je doorklikken om het antwoord te geven en een stukje geschiedenis erbij te vertellen.